

se myös, jos ei vallan lopeta, niin kuitenkin suuressa määrässä vähentää lapsityötä. Se tekee multuksen koko puuvillaviljelyksessä. Tähän mennessä eivät viljelijät ole monillakaan paikoilla kylväneet niin paljon puuvillaa kuin maansa puolesta olisivat saaneet sillä poimijoita oli vaikea saada poiminta-aikana niin paljo yht'aikaa että olisi voinut korjata sadon ajallaan. Se tulee vaikuttamaan koko maailman puuvillamarkkinoihin, sanotaan. Koneen etuisuus yli ihmistyövoiman käsitetään kun mainitaan että yksi käsinpoimija poimii keskimäärin 200—250 paunaa päivässä; kone poimii saman määrän 25 minutissa. Viljelijän näkökannan mukaan on siinä vielä se etu, että hänen ei tarvitse käydä ympäri haalimassa työvoimaa, kustantaa niiden kyydit, — ja tämä uusi poimija tekee työtä sirkuksenkin paikkakunnalla ollessa. (Etelässä on näet aina sirkuksen kaupungissa tai kylässä ollessa ”py-

hä”, sillä kuka jättäisi sirkukseen menemättä — ja sehän se onkin ainoa huvi mitä on saatavissa). Sama mies, joka kyntää ja kylvää puuvillan, ennättää saman poimiakin. Poimiessa ei siis tarvita lisävoimia. Ja kone on niin rakennettu, että siinä olevan gasoliinikoneen voi irroittaa ja käyttää kyntö- ja kylvökoneessa. Monipuolisesti viljelijää hyödyttävä siis. Mutta onko siitä työväestölle mitään hyötyä nykyisin? Ei, ennenkuin työväestö oppii käyttämään äänivaltaansa äänestäisissä, johon tuo kone ei toki kelpaa, niin mielellään kuin ehkä Etelän viljelijät sen haluaisivatkin niin tekevän silloin kuin tuo pois työstä sysäytynyt neekeri-poimija heittää äänestämään luokkansa vaalilippua. Siten se nyt jo välillisesti hyödyttää työväestöä, vaikka omalla vähemmän säälivällä tavalla, tavalla, jolla kaikkalainen kapitalismin edistys sysää itseään perikatoon ja sosialismin voittoon.

Aviottomat äidit ja heidän lapsensa

Taloudelliset olot tuomitsevat nykyisen yhteiskuntajärjestelmämme aikana lukemattomat parhaassa kukoistusijässään olevat miehet ja naiset kieltäytykseen sukupuolielämän nautinnoista. Tahine jotka eivät jaksakaan kyllin voimakkaasti taistella ”syntistä li-

haa” vastaan, joutuvat joko kristillissiveellisen yhteiskunnan laillistuttaman prostitutsioonin uhriksi, tahimuuten salaisissa epäluovallisissa ja siis ”epäsiveellisissä” suhteissa tyydyttämään nuoren ja voimakkaan elämän hehkuvaa halua.

Jos tällaisesta siveettömästä suhteesta on äiteys seurauksena, joutuu äiti ja lapsi useinkin mitä surullisimpiin kärsimyksiin.

Ei ainoastaan siveellinen arvostelu, jota tällöin naiset saavat kärsiä, ole ankara, vaan senlisäksi joutuvat naiset vaikeisiin leipähuoliin itsensä ja lapsensa tähden.

Äitiä kohtaa ankara halveksuminen vallankin sellaisten naistoverien taholta, jotka ovat onnistuneet purjehtimaan laillisen avioliiton pyhitettyyn lastensiitos satamaan. Vaikkapa olisi niinkin, että ihanteellisimmat siteet jo aika-koja sitten ovat höltyneet omassa avioliitossa, vaikkapa sitä enään pitäisi pystyssä ainoastaan tapa-tottumus ja etukysymys, niin silloinkin ovat aviovaimot valmiita tuomitsemaan jok'ainoan aviottoman äidin siveettömänä ja alhaisena, huolimatta siitä, vaikkapa tällainen nainen usein on saattanut antautua puhtaimman lemmen, *välittömimpien* tunteiden johtamana, sekä siten joutunut pettymyksiensä sekä vastuksiensa uhriksi, joita vastaan työläisluokka saa taistella, jos mielihän perustaa kodin ja ylläpitää "siveellisiä" avioliittosuhteita.

Mutta vaikkapa emme arvostelekaan asiaa laajemmin sukupuolielämän siveelliseltä puolelta, niin on asiassa muitakin sangen tärkeitä puolia.

Varattomat aviottomat äidit varsinkin aikana, jolloin heidän tulisi tuntea mielentyyneyttä ja rauhaa, menehtyvät mitä tuskaisimpain tunteiden vallassa. Häpeä ja köyhyys! Siinä seikat, jotka saattavat nuoren äidin pitkinä ja unettomina öinä ja valottomina

päivinä vuodattamaan katkeria kyyneleitä. Elämän portti näyttää sulkeutuneen tällöin näiden naisparkojen edessä.

Katumus ja katkeruus, epätoivo ja synkkyys — viha ja haluttomuus elämään, ne mielialaa hallitsevia ominaisuuksia raskauden aikana, vaikuttaneepa nämä site miten epäedullisesti tahansa jälkeläiseen.

Suuri joukko naisia tällöin päättää päivänsä itsemurhalla, tahii joutuu lapsenmurhaajana vankilan harmaaseen piiriin viettämään vieläkin harmaampaa elämää.

Niinpä kertoo tilasto naisvangeista suurimman osan olevan lapsenmurhaajia ja näistä melkein kaikki aviottomia äitejä.

Ovatkohan ne yksityiset henkilöt ja onkohan yhteiskunta, joka syyttäjänä ja tuomitsijana jättää nämä naiset rikostuomioistuimien eteen, ajatelleet kuinka juuri he kovasydämisydessään ja yhteiskunta välipitämättömydessään ovat viskanneet kiven tämän naisen entisestäänkin raskaaseen kuormaan.

He eivät ajattele, kuinka tukalaan asemaan tämä nuori äiti, kauniitakin ihanteellisia kuvia luonut nainen joutuu, että ihanteellisenkin käsitys oikeasta ja väärästä murtuu.

Ei harvoin saa lukea lehtien palstoilla uutisia kuinka naiset ovat tunnustaneet murhaneensa pienokaisensa, koska *tiesivät olevansa kykenemättömiä elättämään lastansa*. Jokaisen täytynee myöntää, kaikkien naisten sen luontoisesta vaistonsa nojalla, jonka he sukupuolensa vuoksi omaavat, har-

voja poikkeuksia lukuunottamatta, tuntevan mitä suurinta tyydytystä äitiydestä, jos olot vaan ovat suotuisia.

Täytyy myöntää, että se, jonka elämän ensi värähdykset he tunsivat sydämiensä alla sykähtelevän, jolle he lahjoittivat elämän osana omasta elämästään, jonka suonissa virtailee oman elämänsä voima, on jokaiselle naiselle oikeissa oloissa niin ylevän rakas, jotta ryhtyäkseen tukahuttamaan sitä elämää, on *täytynyt kärsiä paljon*.

Milloin tällaisen lapsen elämää ei ole tukahutettu keinotekoisesti, tapahtuu se usein kurjien ja luonnottomien olojen seurauksesta. Äidillä ei ole varaa hankkia itselleen useinkaan pienempääkään loma-aikaa työstänsä, vaikkapa se olisi raskastakin.

Vaikeata, jopa mahdotontakin on hänen hankkia kunnollista ravintoa puhumattakaan siitä, että yksinäiselle työläisnaiselle muulloinkin oma erityinen asunto on saavuttamaton ihanne. Tällöin nainen sen kuitenkin tarvitseisi, voidakseen hoitaa itseään ja levätä, mutta siihen varat eivät riitä. Alituinen toisten tarkastettavana oleminen muuttuu vaikeaksi piinaksi.

Tarpeellisen hoidon laiminlyöminen raskauden aikana jättää suurelle joukolle naisia ikuisia vaurioita.

Lapsen synnyttyä on äidin taasen pakko luopua pienokaisestaan, milloin jätettävä se tylyjen vieraiden hoitoon vaille luonnollista ravintoansa. Jos äiti kurjien olojen vuoksi ei jo ole menettänyt imetyiskykyänsä, saa hän u-

seinkin laskea hukkaan sen ruuan, minkä keinotekoisesta ruuasta kärsivä ja laihtuva pienokainen tarvitseisi. Mitä luulette äidin tällöin tuntevan? Työtä ja asuntoa jos on, ei elämä eilti ole edellä kerrottua valoisampaa. Ei ole ihme jos tapahtuu siten kuten vuoden 1905 vaivashoitotilastot osoittavat. Niiden mukaan nimitän yli 2000 naista joutui vaivasavun turviin isättömäin lasten äitinä. Ja kuten tilaston kertoja lausuu yli 500 äitiä *“oli ollut kelvoton ja jättänyt lapsensa.”* —

Mutta hän, tuo tilaston kertoja, ei yhdelläkään kynän piirrolla mainitse niistä sieluntuskista joita nuo naiset olivat kärsineet, ei siitä yhteiskunnallisesta laiminlyönnistä, jonka uhriksi olivat joutuneet, ei niistä puutteista joita he olivat kokeneet, ennenkuin he tulivat niin *“kelvottomiksi ja jättivät lapsensa”* —. Varmaa vaan on, että jos olisi ollut pienimmässäkin määrässä äidin rakkautta ylläpitäviä ehtoja, eivät nämä naiset, ainakaan suurin osa heistä, olisi jättäneet lastaan. Se omanarvon tuntoa loukkaava tapa, jolla he vaivasapua saavat niiden kädestä jotka sitä jakavat pyhä halveksimisen ilme tekopyhällä naamallaan, on monen naisen pakoittanut tappamaan kaikki hienoimmat tunteet povessaan.

Että naiset, joutuessaan siveelisyysrikoksistaan ilmi, ovat huonommalla puolella kuin miehet, varsinkin useimmissa maissa, on tosiasiassa. Jos esim. Suomessa äiti haluaa velvoittaa lapsensa isää ottamaan osaa lapsensa elatuskustannuksiin niin on hänen, ellei isä siihen vapaaehtoisesti suostu,

oikeudessa voitava todistaa lapsensa isäksi syyttämänsä mies. Mutta tämä useinkin on hyvinkin vaikeata, sillä naisella tällöin *ei ole oikeutta*, vaikka se on miehellä. Mies siis voi valallaan puhdistaa syyllisyytensä, vaikkapa häntä vastaan olisi olemassa päteviäkin todistuksia. Yhteiskunta siellä pitää kirjanpitoa papinkirjoissaan äidin nimellä lapsesta. Isättömät lapset saavat kärsiä häväistystä senvuoksi. Toiset lapset osoittelevat sellaista "Liisan Kustaata" sormellaan. Tällainen vähäpätöiseltä näyttävä seikka saattaa jättää hyvinkin syvää jälkeä koko ihmiselämään.

Ovatpa olot niinkin kurjat joskus olleet esim. Ranskassa, että isyyttä ei ole saanut tutkiakaan. Naisen on ollut pakko yksin kärsiä. Aviottomalla lapsella ei ole perintöoikeutta isän omaisuuteen, vaikka tämä olisi varakaskin. (Varakkaillahan äpäralapsia useimmin onkin.) Rikas omistaja jättää lapsensa ja sen äidin, kenties oman palvelustyttönsä, kunnan turviin. Ja kunnan äänivaltaisena jäsenenä tahi mahdollisesti vaivaishoitolautakunnassa istuen kuitenkin äänestää niukan vaivaisapumäärän puolesta.

Kun 1877 vuoden valtiopäivillä Suomessa käsiteltiin aviottomain lasten perimysoikeutta, ja kun eivät saaneet periä äitiäänkään, vaan meni tämän omaisuus "ruunulle", vastustivat ukot perintöoikeuden ulottamista isän omaisuuteen, koska jotkut olivat ehdottaneet sitäkin.

Niinpä lausui eräs talonpoikais-säädyn jäsen seuraavaa: "Eräät ovat tahtoneet vetää aviottomat

lapset avioliiton sisään perintöoikeuden suhteen. Minä kuitenkin epäilen pitääkö tämä paikkansa *jumalan edessä*. Aviosääty on puhtain ja kunniallinen sääty koko maailmassa, jota itse jumala kunniallissa pitää, (niin usein kaikki naimattomat tekevät ja naimaton ukkohan se jumalakin on), ja tahtoo, että mekin sen puhtaana pidämme. Tässä säädysissä siitetyt lapset ovat ne joista raamattu sanoo: "Lapset ovat herran lahjat ja kohdun hedelmä on anto." Siitävastoin salavuoteudessa siitetty siemen on raamatun mukaan kirottu, sillä siellä sanotaan: *Mutta äpärrät ei pidä menestymän ja salavuoteisen siemenen pitää hyljätyn oleman*. Tämä veriheimo on raamatun mukaan se, joka pitää ajaa ulos isän perinnöstä, jos aviolapsia on olemassa. Jos nyt sallittaisiin aviottomain lasten periä vanhempiaan aviollisten lasten kera, niin olisi se jumalan sanaa vastaan ja tulisi siitä *saastainen laki*. Sen kautta tulisi häväistyä puhtain ja kunniallinen avioliitto. Tällä lailla on olevinaan tarkoitus rakastaa mukalasta eikä huoraa. Mutta jos ei olisi himoa huoraan niin ei koskaan olisi rakastettavana huorilapsia. Tästä laista tulisi huoruudelle kaunistus ja sitä mukaa kuin huoruus kaunistetaan, sitä mukaa kaunis ja kunniallinen avioliitto tulee jumalan sekä ihmisten edessä häväistyksi, ja siitä jumala meitä varjelkoon!" — Tähän lausuntoon yhtyivät useat silloiset miehet ja sanoipa joku heistä, että asiat ei parane muuten kuin rikollisen äidin rankaisulla. — Aivan niin kuin tohtori Taskinen

ehdotti viime raatiuskokouksessa alustaessaan siveellisyyskysymystä. Hänkin piti ainoana pätevänä keinona epäsideellisuuden poistamiseksi epäsideellisten naisten rankaisun. Samoin 1907 vuoden valtiopäivillä, papinrouva Liisi Kivioja, sosialistien jättämän anomuksen "turvattomien lasten ja äitien kotien perustamiseksi" ollessa esillä, lausui että "joutavat kärsiäkin", sellaiset naiset. Sikäläiset hurskasmieliset edustajat, jotka kuuluvat Suomessa uskonnollista idealismia edustavaan suomettelaiseen puolueeseen, joiden siis pitäisi edustaa lähimmäisenrakkautta, periaatetta "minä olette tehneet yhdelle näistä vähimmistä, sen olette tehneet minulle," — vastustivat pyhällä kiivaudella mainittua anomusta ja vastustivat sitä *siveellisuuden nimessä*. Olihan kauniimpaa esiintyä siveellisuuden puolustajana kuin julkisena porvarien rahakukkaron vahtina.

Nuo parvarillisten lainlaatijain lausumat toivomukset "joutavat kärsiäkin sellaiset naiset", onkin toteutunut tuhansien naisten keskuudessa, samoin lasten. Niinpä jo ennenmainitun lisäksi voidaan osoittaa, kuinka suurin osa alaikäisistä rikollisista ja pahantapaisten kasvatustilastosten lapsista ovat n. s. "isättömiä" lapsia. Vuosina 1892—1902 oli pahantapaisten kasvatustilastoksissa Suomessa sellaisia lapsia 22% kasvattien lukumäärästä. Samana aikana syntyi maassa aviottomia 6—7% kaikista syntyneistä. Alaikäisten vankeus- ja kuritushuone rangaistusta kärsimään tuomitut lapset ovat olleet suureksi osaksi isättö-

miä. Se kasvatustapa siis, jota porvarilliset valtiopäivämiehet ovat ehdottaneet on kantanut hedelmiä. Nämä lapset ovat heti elämänsä aamuna saaneet kokea elämän nurjaa puolta. Rakkauden ja lämmön puutteessa kituvina ovat he muodostaneet keskuudessamme sen hyljättyjen heikon joukon. Onko ihme jos heistä tulee mistään välittämättömiä, jotka ovat sotajalalla kaikkia vastaan, jotka elävät kostaaksensa, vaan jotka eivät osaa kostaa oikealla tavalla.

Anna Papriz lausuu: Ankaruus, jolla kohtelemme näitä naisia ja heidän lapsiaan ei sodi ainoastaan kristinopin suurinta käskyä, rakasta lähimmäistäsi kuten itseäsi, vastaan, vaan senlisäksi on yhteiskunnallisestikin epäedullista, me kun heitämme nämä äidit ja lapset vaille sitä tukea jota he tarvitsevat tullakseen esteetyksi sortumasta uudestaan vahingollisena rikkaruuhona yhteiskunnallisella vainiollamme. Laiminlyönti siis tämän mukaan on yhteiskunnallisestikin epäedullista ja kostaa itsensä, kuten muutkin köyhälistöä kohtaan harjoitetut laiminlyönnit.

Alaikäisten kuolevaisuus aviottomain lasten keskuudessa on korkeampi kuin muiden lasten keskuudessa. Elämän viljaa näyttää kuoleman luukoura viikatemies aviottomain harmailta poluilta. Tämä osaltaan puhuu sitä kieltä, että yhteiskunnan on hankittava näiden lasten äideille tilaisuus hoitaa lapsiaan. Niinsanottu huonokin äiti oppisi hoitamaan lastaan, sitä rakastamaan. Ja jos äiti ei olisi kykenevä itse hoitamaan lastaan olisi yhteisvoimin,

paremmin kuin tähän asti, korvattava tämä puute. — Monen huutolaispojan ja tytön elämä koti maassamme puhuu suurinta laiminlyöntiä. Vaivashoitolaitoksissa hoitaa heitä kaikellaiset yhteiskunnan murjomat, sekavia käsitteitä omaavat henkilöt. Siellä kitketään lapsen mielestä alkeellisinkin omanarvon tunto pois.

Jos otaksutaan, että avioliitto on pyhin lasten siitoslaitos, niin lapsia ei ollenkaan ole oikeus rangaista sitä käsitystä vastaan tehdystä rikoksesta. Jos mielitään kasvattaa ihmisiä välttämään rikoksia tässä suhteessa, niin parannettakoon työläisten palkkoja, jotta he kykenevät ylläpitämään perhe-elämää sanan oikeassa merkityksessä. Lyhennettäköön työläisten työ-aikaa jotta he kykenevät itselleen hankkimaan henkisillä ja taiteellisilla aloilla mieltä kiinnittävää toimintaa ja ajan vietettä. Silloin epäilemättä sukupuolinautinnon halu vähenee nuorison keskuudessa. Opetettakoon työläisluokan nuorisoa ymmärtämään sukupuoliasi-

oita oikeassa valossa, silloin seuraava parannus itsestään.

Poistettakoon luokkavastakoh-tia synnyttävä taloudellinen epä-tasaaisuus, silloin rakkaus on pä-tevä oikeutus äiteyteen, ja tulee äitiyden peruskiveksi. Silloin äiteys kohotetaan kunniaan ja katoavat ne kärsivät viattomat äidit, jotka nyt ovat häpeän lei-maamia. Silloin katoavat ne suurkaupungin nälkäistä työläis-neitosta vaanivat herrasroikaleet, joiden tarjooma kullannoima vai-kuttaa liijan syvästi kokematto-maan herkkään mieleen. Te jot-ka tuomitsette näitä naisia, otta-kaa huomioon mitä Herckner lau-suu työläisnaisista. Hän ihmette-lee niiden oloihin verraten kor-keaa siveellisyyskantaa, puhues-saan työläisnaisien palkkasuhteis-ta. Muistakaa pitää äitiys kunn-iassa ja velvoittavana omassakin keskuudessanne. Ryhtykää vaati-maan oloja, joiden kautta likai-suus katoaa sieltäkin, jonka yli nyt on heitetty kristillissiveelli-syyden likaisuutta peittävä vaip-pa.

Maiju Raunio-Aaltonen.

Pingviinien saari

SELOSTUKSIA JA OTTEITA ANATOLE FRANCEN ROMAANISTA

Anatole France, Ranskan nyt elä-vistä kirjallijoista kuuluisin, on syn-tynyt v. 1844. Hän tuli tunnetuksi romaaniensa kautta, joiden tyyllissä puhui ranskalaisen valistusmiehen kaikkia viiltäen repelöivä iva, peh-meten kuitenkin palkotellen sovitta-vaksi huumoriksi tai kaihoiseksi su-

rumielisyydeksi. Dreyfus-juttu teki hänet sosialistiksi ja on hän sitten esitellyt Rooman pappis- virka- ja sortovaltaa mestarillisissa romaaneis-sa ja novelleissa, joista useat ovat suomalaisellekin lukijakunnalle tu-fut. Tarkotus on Säkenissä jatku-vasti selostaa hänen romaaniensa Pingviinien saaresta, sekä suomennel-la siitä otteita.